

РЕЦЕНЗИЯ

от

**професор д-р Благой Никитов Видин,
научно направление 3.6. Право,
на дисертационен труд за придобиване на
научната степен „доктор на науките”
в професионално направление 3.6 Право,
област на науките 3. Стопански, социални и правни науки
с автор Габриела Белова Белова - Ганева**

I. Оценка за съответствие с минималните национални изисквания и изискванията на ЮЗУ „Неофит Рилски“

Проф. Белова представя за рецензиране дисертационен труд със заглавие „Развитие и роля на Световната здравна организация (международноправни аспекти)“. След внимателно запознаване с труда и публикациите, свързани с него, намирам, че това е оригинален научен продукт, който е самостоятелно изработен от автора.

В процеса на неговото написване е използвана методология, посочена в т. 5 на автореферата. Потвърждавам прилагането на нормативен анализ, на историко-сравнителен метод, както и използването на телеологичен и системен подход.

Работата, написана на правилен български език, свидетелства за високата езикова култура на автора.

Авторефератът коректно отразява дисертационния труд, като изследователските задачи са посочени в т. 4 от него.

Потвърждавам научната стойност на публикациите по темата на дисертационния труд, посочени в т. 5 на автореферата. Общият им брой е

17, като съм запознат с 14 от тях. Те са изпълнени на високо ниво, представят пред научната общност въпроси, обхванати от дисертацията.

В материалите по процедурата е приложен попълнен формуляр за изпълнение от кандидата на минималните национални изисквания за присъждане на научната степен „доктор на науките“. Констатирам значително надхвърляне на индивидуалните наукометрични показатели над минималните национални изисквания.

Не констатирам несъответствия в заявените обстоятелства, нито мога да посоча пропуски, които да доведат до съмнения за неизпълнени изисквания.

В заключение мога да посоча, че са изпълнени минималните национални изисквания към научната и преподавателската дейност за област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки, професионално направление 3.6. Право, определени в Правилника за прилагане на Закона за развитието на академичния състав в Република България.

II. Оценка на дисертационния труд

Дисертационният труд е върху конкретна международна организация. Измежду големия брой международни организации докторантката е направила, по мое мнение, много сполучлив избор. Световната здравна организация е благодатна почва за анализ на всички нови явления, които се наблюдават в развитието на международните организации.

Проф. Белова правилно оценява основните проблеми, стоящи пред Световната здравна организация. Първият от тях засяга специфичното отражение в дисертацията на интересния и неразработен въпрос в

международното право за универсализма и регионализма. Вторият проблем е свързан с твърде различните и противоположни интереси на влиятелните държави, което рефлектира на свой ред върху сложния процес на финансиране на организацията.

Напълно основателно авторът посочва слабия интерес в българската международноправна наука към Световната здравна организация съпоставяйки го с интереса към ЮНЕСКО, Международната организация на труда или Световната организация за интелектуална собственост. Към тези изключения може да се добави и групата на Световната банка. На пръв поглед причината може да се търси в специализираната материя, като правните аспекти на разглеждане остават на втори план, но докторантката ме убеди, че една организация като СЗО представлява съществен интерес за международноправната наука.

Във въведението т. Е разглежда взаимоотношенията на СЗО с други организации. Позволявам си да забележа, че работата би спечелила, ако се разгледат „външните“ отношения и с други участници в международните отношения, още повече че в началото на точката тази възможност не се изключва. Впрочем, давам си сметка, че това донякъде се прави в текста на дисертацията.

Главата, посветена на създаването на СЗО, е написан увлекателно. С убедителни факти в нея се проследява европоцентристкия модел, който се следва. По-късно се добавя и силното американско регионално влияние. Създаването на организацията се използва от автора, за да анализира обикновено пропускания в научната литература подготвителен етап, когато функционират комитети или комисии, включително и след подписването на учредителния акт.

Проблем с висока степен на актуалност и практическа приложимост, разгледан в дисертацията, е финансирането на международните

организации. Той става видим с бързото увеличаване на броя на организациите и отгук на международните длъжностни лица. Значителна част от бюджета е за издръжка на персонала. Подробно е анализирана ситуацията, която води до сегашната различна и не толкова известна система на финансиране на СЗО, в която все по-значима роля играят банки и частния сектор.

Спирам се по-специално на глава трета, точки 3.2 и 3.3 – управлението на Гро Харлем Брунтланд и Маргарет Чан. Основателно е вниманието на автора, отразено в страници 99 – 124 на дисертацията, защото тук е доловена устойчива тенденция в развитието на международните организации – засилване на ролята на висшите административни длъжностни лица, започнала да се проявява още с първите генерални секретари на ООН.

Напълно уместно в дисертацията е намерила място проблематиката на БРИКС (Глава IV, страници 136 – 154 от дисертацията). В две последователни точки на главата за многостранната дипломация проф. Белова разглежда различния подход на държавите от БРИКС към проблемите на здравето, които в известен смисъл се противопоставят на възприетото в СЗО регионално деление.

Глава пета е свързана с правата на човека. На пръв поглед Световната здравна организация има косвено отношение към тях, но пандемията от COVID 19 показва празнотите в международното и в българското право. Това е област, в която проф. Белова има безспорно доказана експертиза, като резултатът е една силна глава в нейната работа.

В глава шеста се разглеждат международните здравни правила. Здравните правила в редакцията от 2005 г. задължават държавите да уведомяват СЗО за всички събития, които могат да представляват извънредни ситуации от международно значение. Те дават право на генералния директор да обявява извънредни ситуации в областта на

общественото здраве с международен елемент и да издава препоръки. В главата се изследват техните особености и правен ефект. Това е безспорен научен принос, който е особено важен в контекста на националната сигурност на държавите.

Дисертацията има два центъра от гледна точка на международното право: международните организации и правата на човека. Те се съединяват в избраната тема, работата е написана увлекателно, с дълбоко познаване на материята, което личи навсякъде в текста и се предава на читателя.

III. Научни приноси

Проф. Белова е изложила приносите в дисертационни труд в раздел IV на автореферата. Те са общо 13 на брой. Не оспорвам и приемам за реални всичките посочени приноси на научното изследване.

Към принос № 4 бих добавил следното. В дисертацията се проследява еволюцията на международните организации към появата на СЗО. Само това би могло да се определи като самостоятелен принос, доколкото обстояйни изследвания в историята на международното право върху първите стъпки на организациите са твърде оскъдни. В тях се открива едно първо съчетаване на чисто професионални, дори технически, изисквания към новите образувания с формите на предходното квази дипломатическо участие на държавите.

В т. 2.5 на втора глава се разглеждат въпроси на членството в СЗО, разбирано като участие в работата на организацията. Намирам, че това може да бъде посочено като научен принос, в който се свързват различните видове членство в организацията със спорния в теорията въпрос за ролята на една организация за международното признаване.

Не намирам за необходимо да правя препоръки и бележки.

IV. Заключение

Въз основа на посоченото смятам, че са изпълнени изискванията, предвидени в ЗРАСРБ, Правилника за прилагането му и Вътрешните правила на ЮЗУ „Неофит Рилски“. Изразявам положителното си становище по представения дисертационен труд „Развитие и роля на Световната здравна организация (международноправни аспекти)“. Предлагам на научното жури да вземе решение за присъждане на Габриела Белова Белова-Ганева на научната степен „доктор на науките“.

21.08.2024 г.

Рецензент:

/проф. д-р Благой Видин/

REVIEW

from

Professor Dr. Blagoi Nikitov Vidin,

Scientific field 3.6. Law, International Law and International Relations

of a dissertation for obtaining a scientific degree ‘Doctor of Sciences’

in Professional field 3.6 Law,

Science area 3. Economic, social and legal sciences

with author Gabriela Belova Belova - Ganeva

I. Assessment of compliance with the minimum national requirements and the requirements of the South-West University “Neofit Rilski”

Prof. Belova submits for review a dissertation entitled “Development and Role of the World Health Organization (International Legal Aspects)”. After a careful study of the work and the publications related to it, I find that it is an original scientific product that was independently produced by the author.

In the process of its writing, the methodology specified in item 5 of the abstract was used. I confirm the application of a normative analysis, a historical-comparative method, as well as the use of a teleological and systemic approach.

The work, written in correct Bulgarian language, testifies to the high linguistic culture of the author.

The abstract correctly reflects the dissertation work, and the research tasks are specified in item 4 of it.

I confirm the scientific value of the publications on the subject of the dissertation, indicated in item 5 of the abstract. Their total number is 17, and I am familiar with 14 of them. They are performed at a high level, and present to the scientific community issues covered by the dissertation.

In the procedure materials, a completed form for the candidate to fulfill the minimum national requirements for awarding the scientific degree 'Doctor of Science' is attached. I have noticed a significant excess of the individual scientometric indicators above the minimum national requirements.

I do not find inconsistencies in the stated circumstances, nor can I point out omissions that would lead to suspicions of unfulfilled requirements.

In conclusion, I can state that the minimum national requirements for scientific and teaching activities for the area of higher education 3. Social, economic and legal sciences, professional field 3.6, have fully been met, as stated in the Regulations for the Implementation of the Law on the Development of the Academic Staff in the Republic of Bulgaria.

II. Evaluation of the dissertation work

The dissertation is on a specific international organization. Among the large number of international organizations, the doctoral candidate has made, in my opinion, a very successful choice. The World Health Organization is a fertile ground for the analysis of all new phenomena that could be observed in the development of international organizations.

Prof. Belova correctly assesses the main problems facing the World Health Organization. The first of these concerns the specific reflection in the dissertation

of the interesting and undeveloped question in international law of universalism and regionalism. The second problem is related to the very different and opposing interests of the influential countries, which in turn reflects on the whole complex and financing process of the organization.

The author quite correctly points out the weak interest in the Bulgarian international legal science in the World Health Organization comparing it with the interest in UNESCO, the International Labor Organization or the World Intellectual Property Organization. The World Bank Group can be added to these exceptions. At first glance, the reason can be sought in the specialized matter, such as the legal aspects of consideration remain in the background, but the author convinced me that an organization like the WHO is of significant interest to international legal science.

In the introduction, section E examines WHO's relationships with the other organizations. I allow myself to note that the work would gain if one considers 'external' relations and with other participants in international relations, especially since at the beginning of the point this possibility is not excluded. By the way, I realize that this is somewhat done in the text of the dissertation.

The chapter on the creation of the WHO is fascinatingly written. With convincing facts, it traces the Eurocentric model that is being followed. Later, the strong American regional influence was added. The creation of the organization is used by the author to analyze the preparatory stage, usually missed in the scientific literature, when committees or commissions function, including after the signing of the founding act.

A problem with a high degree of relevance and practical applicability, considered in the dissertation, is the financing of international organizations. It

becomes visible with the rapid increase in the number of organizations and hence of international officials. A significant part of the budget is for staff support. The situation leading to the current different and less well-known WHO financing system, in which banks and the private sector play an increasingly important role, is analyzed in detail.

I dwell in particular on Chapter Three, sections 3.2 and 3.3 - the management of Gro Harlem Brundtland and Margaret Chan. The attention of the author, reflected in pages 99-124 of the dissertation, is justified, because here a sustainable trend in the development of international organizations is detected - strengthening the role of senior administrative officials, which began to manifest themselves with the first Secretaries General of the United Nations.

The issue of BRICS has found its place in the dissertation quite appropriately (Chapter IV, pages 136 – 154 of the dissertation). In two successive points of the chapter on multilateral diplomacy, Prof. Belova examines the different approach of the BRICS countries to health problems, which in a certain sense oppose the regional division adopted by the WHO.

Chapter Five deals with human rights. At first glance, the World Health Organization has an indirect relation to them, but the COVID-19 pandemic has shown the gaps in international and Bulgarian law. This is an area in which Prof. Belova has unquestionably proven expertise, resulting in a strong chapter in her work.

In the Chapter Six, international health regulations are considered. The International Health Regulations as amended in 2005 oblige countries to notify WHO of all events that may constitute emergencies of international concern. They empower the Director-General to declare a situation of public health emergency

with an international element and to issue recommendations. The chapter examines their features and legal effect. This is an indisputable scientific contribution that is particularly important in the context of the national security of states.

The dissertation has two centers from the point of view of international law: international organizations and human rights. They come together in the chosen topic, the work is written fascinatingly, with a deep knowledge of the matter, which is evident everywhere in the text and transmitted to the reader.

III. Scientific contributions

Prof. Belova presented the contributions in a dissertation work in section IV of the abstract. They are 13 in total. I do not dispute and accept as real all the stated contributions of scientific research.

To contribution No 4 I would add the following. The dissertation traces the evolution of international organizations to the emergence of the WHO. This alone could be defined as a contribution in its own right, since extensive studies in the history of international law on the first steps of the organizations are too scarce. They reveal a first combination of purely professional, even technical, requirements for the new entities with the forms of the previous quasi-diplomatic participation of the states.

In section 2.5 of the second chapter, issues of WHO membership, understood as participation in the organization's work, are discussed. I find that this can be stated as a scholarly contribution that relates different types of organizational membership to the theoretically contested issue of an organization's role in international recognition.

I do not find it necessary to make any other recommendations and notes.

IV. Conclusion

On the basis of the above, I believe that the requirements provided for in the Law on the Development of the Academic Staff in Republic of Bulgaria, the Regulations for its implementation and the Internal Rules of the South-West University “Neophyt Rilski” have been met. I express my positive opinion on the presented dissertation work “Development and Role of the World Health Organization (International Legal Aspects)”. I propose to the scientific jury to make a decision to award Gabriela Belova Belova-Ganeva the scientific degree ‘Doctor of Science’.

21/08/2024

Reviewer:.....

/Prof. Dr. Blagoi Vidin/